

SOKNDAL
KOMMUNE

Handlingsplan for næringsutvikling 2023

Vedtatt i K-sak 067/23 - 18.09.2023

Innhold

1	Innledning	2
2	Kommuneplanens samfunnsdel – satsning på næringsutvikling	4
3	Dagens situasjon	7
3.1	<i>Befolkning, arbeidsplasser og sysselsetting</i>	7
3.2	<i>Næringstjenesten</i>	10
3.3	<i>Fellesarenaer mellom næringslivet og det offentlige</i>	10
3.4	<i>Rekrutteringsutfordringer og handelslekkasje</i>	11
3.5	<i>Industriarealer</i>	11
3.6	<i>Manglende kollektivtilbud til næringsområdene</i>	14
4	Planarbeidet	15
5	Føringer for planarbeidet	16
6	Status arbeid og næringsliv	17
6.1	<i>Virksomheter i Sokndal kommune</i>	17
6.2	<i>Arbeidsplasser og sysselsetting</i>	17
6.3	<i>Pending</i>	18
6.4	<i>Handel</i>	18
6.5	<i>Landbruk</i>	18
6.6	<i>Reise- og kulturbasert næringsliv</i>	21
6.7	<i>Industriarbeidsplasser</i>	22
6.8	<i>Innovasjon og gründersatsning</i>	23
6.9	<i>Næringsfond</i>	24
7	Utfordringer og muligheter	25
8	Tiltaksplan 2023-2025	26
	Kilder	30

1 Innledning

Sokndal kommune har i flere generasjoner vært en bergverkskommune. Kommunen er rik på geologiske ressurser og vi er i dag en av Norges største innenfor bergverk med ilmenittmalmbedriften Titania, og norit og ansit uttak hos Rekefjord Stone. Disse hjørnesteinsvirksomhetene har også gitt ringvirkninger i kommunen med næringsutvikling innenfor transport, maskinentreprenør, bredbånd, rør- og industrimontasje, bilverksted, handels- og servicenæring og reiseliv. I tillegg har landbruket lange tradisjoner i kommunen og er i dag en viktig del av det lokale næringslivet.

Sokndal er en mindre kommune i Dalane regionen. Kommunen grenser mot regionsenteret Eigersund i nord, og mot Flekkefjord og Lund i sørøst. Sokndal har en unik natur som tiltrekker både innenlandske og utenlandske turister hvert år. Den største etableringen de siste årene har vært Motorcenter Norway på Tellenes, med en asfaltracingbane av internasjonal standard som hovedtrekkplaster. Kommunen har sammen med flere lokale krefter bidratt både økonomisk og administrativt i etableringen og det var gledelig da banen endelig åpnet sommeren 2021.

I et samfunnsmessig perspektiv er det viktig for kommunen at det er et aktivt lokalt næringsliv som kan tilby sysselsetting innenfor flere områder. Sokndal ønsker å være både en bosteds- og arbeidsplass for innbyggerne. For å nå denne målsettingen må næringslivet være tilstrekkelig diversifisert og det må være tilgjengelig utviklingsmuligheter innenfor flere bransjer. Kommunen ønsker nyetableringer velkommen og ser dette i sammenheng med kommuneplanens samfunnsdel «Det gode liv i Sokndal mot 2033».

I kommuneplanen er næringsutvikling utpekt som ett av fire satsningsområder i planperioden. Planen peker på FNs bærekraftsmål og at næringsutvikling er nødvendig for å gjøre lokalsamfunn inkluderende, trygge og robuste. Verdien samhandling pekes på særskilt i næringsarbeidet til kommunen. I et mindre lokalsamfunn vil etableringer og utvikling i alle bedrifter ha positive ringvirkninger for hverandre. Det lokale næringslivet spiller en nøkkelrolle gjennom å bidra til fellesskapet og stedsidentitet.

9 INDUSTRI,
INNOVASJON OG
INFRASTRUKTUR

Bygge solid infrastruktur og fremme inkluderende og bærekraftig industrialisering og innovasjon

11 BEREKRAFTIGE
BYAR OG
LOKALSAMFUNN

Gjøre byer og lokalsamfunn inkluderende, trygge, robuste og bærekraftige

Reiseliv og turisme er en viktig del av lokalt næringsliv og satsning på dette området inkluderes derfor i denne handlingsplanen for næring.

Rogaland revisjon hadde en gjennomgang av «Strategisk næringsplan for Sokndal kommune 2011-2013». Oppsummert viser rapporten deres at antall arbeidsplasser har økt med 2,5% de siste årene, noe som er i tråd med lands- og regionsnittet. Samtidig påpekes det at kommunen ikke har klart å jobbe systematisk med næringsarbeid i perioden. Det har vært manglende vurdering av måloppnåelse, for lite involvering av de folkevalgte i næringslivspolitikken, og lite synlige tiltak i økonomiplan som viser satsning på næringsutvikling. I tillegg har rollen som næringssjef vært kombinert med flere andre ansvarsområder, noe som har fått konsekvenser for hvor mye kapasitet det har vært til å følge opp dette arbeidet administrativt.

Samfunnsutvikling for fremtiden vil kreve mer av oss som kommune. I dette så er næringsutvikling en av grunnpilarene i dette arbeidet. Vår kommune er helt avhengig av det lokale næringslivet – og det lokale næringslivet er helt avhengig av oss. De neste årene skal vi jobbe mer strategisk med næringsutvikling sett i lys av kommuneplanen. Vi skal konkretisere målene i denne planen slik at en enklere kan se fremskritt og planlegge ressurssetting. Handlingsplanen skal være en aktiv plan som setter retning til arbeidet med næringsutvikling. Planen skal revideres minimum annet hvert år og i årsrapporten skal det fremkomme status og fremdrift på de ulike tiltakene.

2 Kommuneplanens samfunnsdel – satsning på næringsutvikling

I kommuneplanens samfunnsdel «Det gode liv i Sokndal mot 2033» pekes næringsutvikling på som ett av fire satsningsområder i planperioden. I dette ligger det store forventninger og forpliktelser. Planen peker på seks hovedområder innenfor næringsutvikling som kommunen skal bidra spesielt på:

- Samhandling for å skape innovasjon – nettverksbygging
- Støtte opp om eksisterende næringsliv og videreutvikle dette
- Nyetablering av næringsområder
- Sokndal som turist- og reisemål
- Landbruk som en viktig næring i kommunen
- Samhandling mellom kommunen og næringslivet

Delmål 1: Nettverksbygging

Kommunen skal bidra til næringsutvikling gjennom nettverksbygging på tvers av regionen og bransjer. Det er målsatt at kommunen skal bidra til etablering av lokalt næringscluster for entreprenørskap, et mål de folkevalgte pekte spesielt på i dialogmøtet. I kommuneplanen påpekes det at det eksisterer en stor ressursbank i kommunen med tidligere realiserte forretningsmuligheter som både næringsliv og kommunen kan lære av og bruke til videreutvikling. Det er ønskelig at kommunen legger til rette for nettverksbygging gjennom kreative møteplasser mellom det private og offentlige næringsliv. I tillegg skal kommunen bygge videre på nettverk gjennom deltakelse i Egersundregionen og næringsforeningene.

Delmål 2: Støtte til eksisterende næringsliv

Sokndal kommune har satt som målsetting å ta vare på og utvikle nye arbeidsplasser basert på et variert og bærekraftig næringsliv. Dette innebærer at vi blant annet skal ta imot nye og eksisterende aktører med utgangspunkt om å finne løsninger for gjennomføring. Lokalt næringsliv skal prioriteres så langt det er mulig innenfor regelverket for kommunale innkjøp, og så langt som det foreligger konkurransedyktige lokale alternativer. Vi skal stimulere næringslivet til å satse på miljøvennlige tiltak. Vi skal sikre gode rammevilkår for eksisterende næringsliv, og vi skal videreutvikle samarbeid med næringsforeningene i regionen. Det er også ønskelig å få gjennomført en mulighetsstudie for fiskeri- og havbruksnæringen.

Delmål 3: Nyetablering og utvikling av eksisterende næringsområder

I kommuneplanens samfunnsdel er kommunens næringsområder definert slik:

TELLENES NÆRINGSPARK

- Næring tilhørende motorsportsenteret
- Areal og kraftkrevende industri
- Sekundærnæring til Titania

DRAGELAND, REKELAND 1 OG STEIAN

- Småindustri for entreprenører og håndverksbedrifter

SANDBEKK

- Industriområde

SENTRUM

- Service- og turistnæring

REKEFJORD

- Råstoffutvinning
- Turisme

JØSSINGFJORD

- Industrikai
- Turisme

Videreutvikling av disse områdene vil måtte prioriteres i planperioden for å sikre tilstrekkelig tilgang til næringsareal. Dette vil kreve både planlegging, markedsføring og oppfølging av aktuelle næringslivsaktører. I markedsføring av Tellenes er Sokndal kommune medlem i New Kaupang som jobber aktivt for etablering av nye industriarbeidsplasser til Dalaneregionen.

Delmål 4: Turist- og reiselivssatsing

Turisme og reiseliv er en viktig del av lokalt næringsliv i kommunen. Dette innebærer blant annet å jobbe for flere gode overnattingsmuligheter, markedsføring av turistdestinasjoner i Sokndal, øke antall bobilplasser, legge til rette for økt etablering av fritidsboliger, videreutvikle gjestehavner og profilering av Sokndal som opplevelses- og naturdestinasjon. Kommunen skal gjennom regionale samarbeid som Smaabyen Flekkefjord, Egersund i Sentrum, Magma Geopark og Region Stavanger bidra til at Sokndal og Dalaneregionen oppleves som en attraktiv turistdestinasjon for både nasjonale og internasjonale gjester.

Delmål 5: Utvikling av landbruket

Gjennom jordvern skal kommunen bidra til at en tar vare på jordbruksarealer til matproduksjon. Gjennom arealpolitikken forvalter kommunen den viktigste forutsetningen for å drive landbruk. Et aktivt jordbruk er også viktig for å opprettholde sysselsettingen, holde kulturlandskapet ved like og aktiv bruk av kommunens arealer. Landbruket produserer også fellesgoder som miljø- og kulturverdier som har positive ringvirkninger på næringslivet innenfor blant annet turisme- og reiseliv.

Kommunen skal støtte opp om det gode fagmiljøet i landbruksnæringen og bidra positivt og aktivt til at landbruksnæringen fortsatt skal være betydelig i Sokndal med informasjon, service og tilrettelegging. Det er en målsetting å ha en streng praktisering av driveplikt og kravet til 10 års jordleieavtale, for å få skjøttet jordbruksarealene best mulig, og sikre stabile leieforhold.

Delmål 6: Næringsliv og kommunen – samhandling

Det lokale næringslivet påvirker samfunnsutviklingen i kommunen. Samtidig er næringslivet avhengig av kommunen som premissleverandør. Kommunen kan i større og mindre grad påvirke rammebetingelsene for næringslivet, og aktørene er dermed gjensidig avhengig av hverandre. Samtidig er det viktig å påpeke at næringslivsutvikling påvirkes også av større nasjonale og globale utviklingstrender.

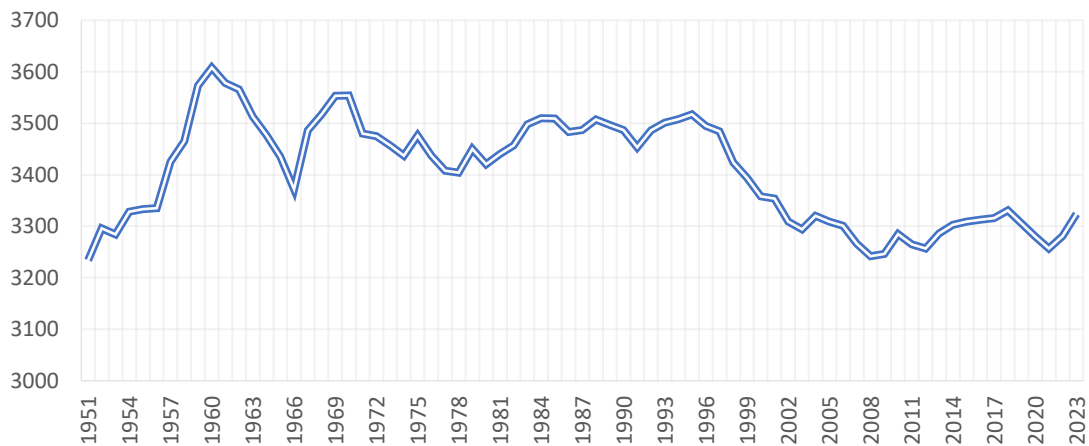
Kommunen sin rolle i næringsutvikling kan i noen tilfeller undervurderes da det ikke er kapitalinvesteringer det offentlige bidrar med. Det er viktig at privat næringsliv utvikles i tråd med den generelle markedsøkonomien og sikrer egen bærekraft og økonomiske forutsetninger gjennom det frie markedet. Kommunen sin rolle er å bidra til at næringslivet både kan etablere seg lokalt, og at de lokale rammebetingelsene er stabile og forutsigbare. I tillegg kan kommunen bidra til økt nettverksbygging på tvers av bransjer i regionen med felles treffpunkt. Kommunen har et viktig samfunnsoppdrag innenfor utdanning, og dette påvirker fremtidig rekrutteringsmuligheter for næringslivet.

Det er gjennom gjensidige synergiprosesser at både næringsliv og det offentlige begge kan bidra til positiv samfunnsutvikling lokalt og regionalt.

3 Dagens situasjon

3.1 Befolkning, arbeidsplasser og sysselsetting

Befolkningsutvikling Sokndal kommune

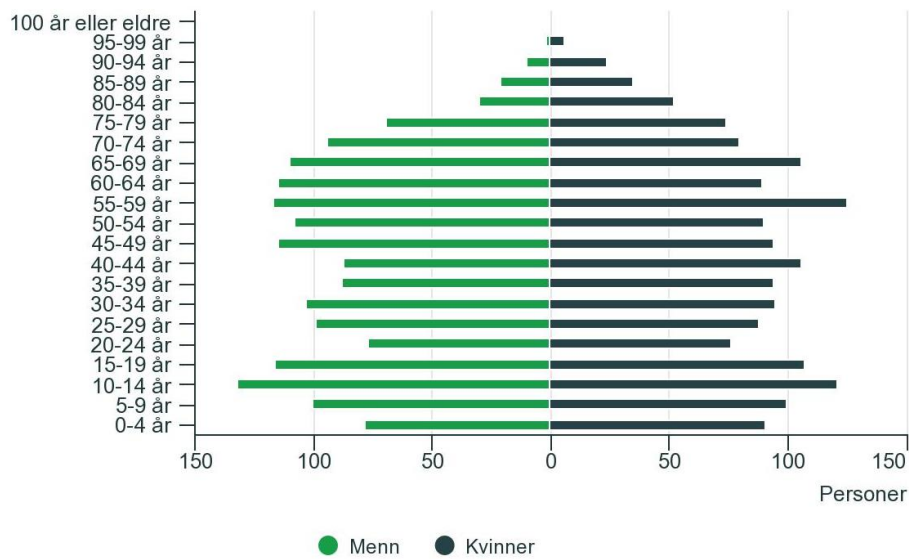

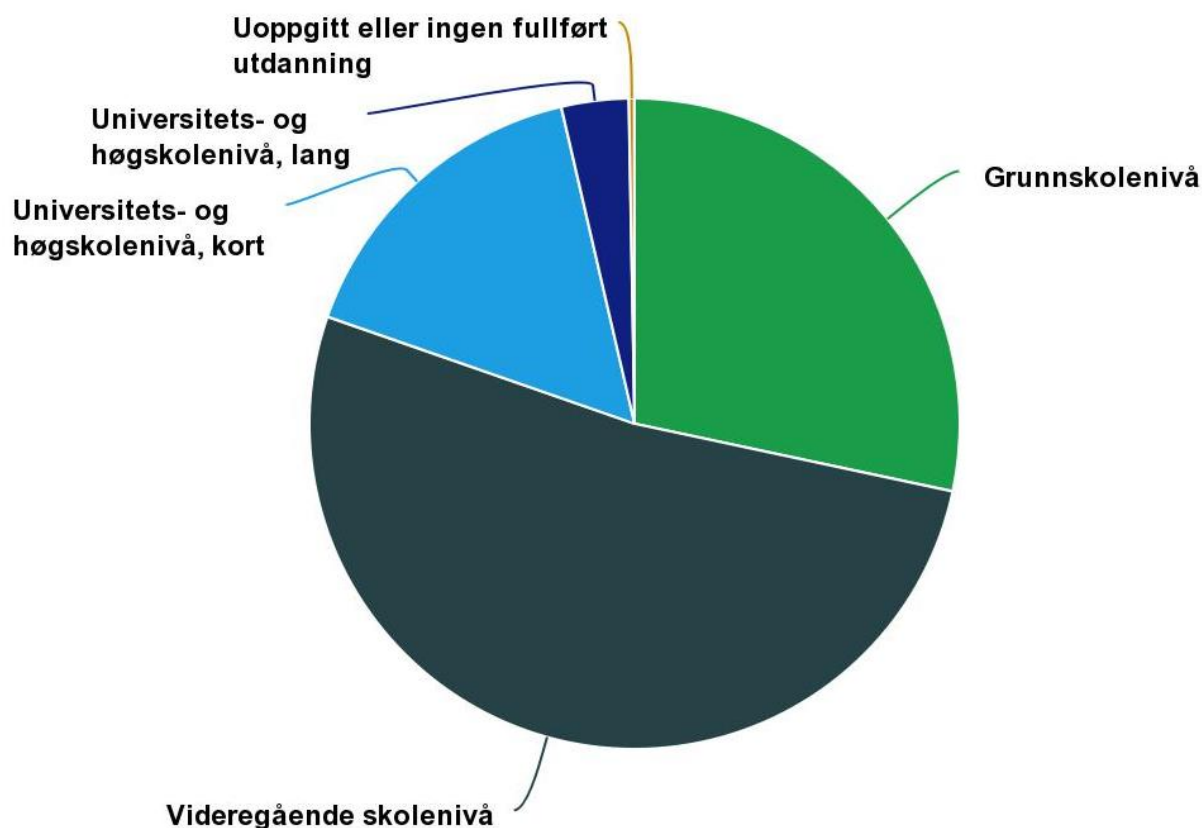
Sokndal har hatt et relativt stabilt befolkningstall de siste 20 årene. Fra 2022 til 2023 økte befolkningen i kommunen med 43 personer. Dette må ses i sammenheng med økt innvandring grunnet bosetting av flyktninger fra Ukraina.

Befolkningssammensetningen i kommunen viser at innbyggerne i Sokndal har høy gjennomsnittsalder og framskrivninger av den demografiske utviklingen i kommunen peker på en økning i antall pensjonister og nedgang i antall voksne i yrkesaktiv alder.

Aldersfordeling for innbyggerne i kommunen

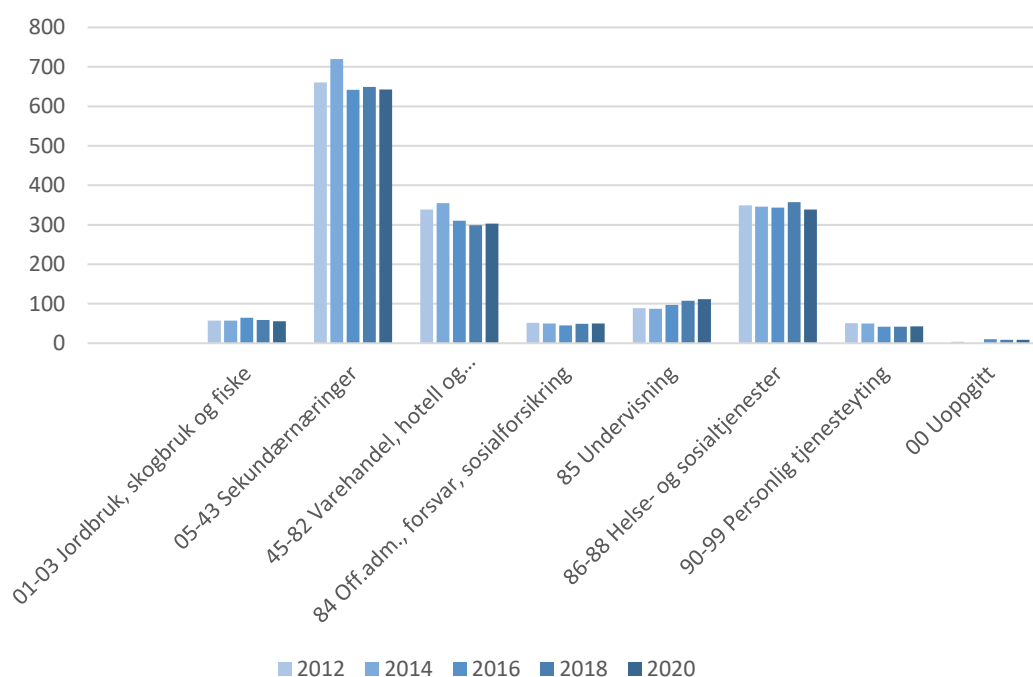
Høyeste fullførte utdanningsnivå

Det har blitt påpekt i flere rapporter de siste årene at utdanningsnivået i Sokndal er lavere sammenlignet med gjennomsnittet for Rogaland. Samtidig ser vi en positiv utvikling de siste årene med mindre økning innenfor alle utdanningsgrupper. Det har vært flere nasjonale og regionale satsninger på desentralisert utdanningstilbud og videreutdanning innenfor flere fagfelt er et satsningsområde i Dalaneregionen. Samtidig er det naturlig at fagutdanningene står sterkt i en industrikommune som Sokndal, og vi har i mange år vært blant kommunene i landet med høyest andel av befolkningen med fagbrev.

En oversikt fra SSB viser at det har vært lite endringer i antall sysselsatte fordelt på næringskategorier de siste 10 årene. Den største andelen innbyggere er ansatt i sekundærnæring. Dette er industri og andre næringer som bearbeider råvarer som for eksempel bergverksdrift, bygg- og anleggsvirksomhet, kraft og vannforsyning. Rogaland Revisjon påpeker i sin rapport fra januar 2023 at antall ansatte i bergverk er redusert med 44 personer i perioden 2012-2021. I samme periode er antall ansatte innenfor industri økt med 22 personer og bygg og anleggsvirksomhet økt med 36 personer. I tillegg har antall sysselsatte innenfor reiselivsnæringen økt med 14 personer, noe som er en økning på 78%. Samlet sett viser derfor gjennomgangen at næringsstrukturene i kommunen har endret seg noe over tid med nye fordelinger innenfor de ulike næringskategoriene.

Sysselsetting – Næring

3.2 Næringstjenesten

Kommunen har hatt ulik organisering de siste 10 årene og ansvaret for næringsutvikling har blitt jobbet med både politisk og administrativt. Rollen som nærings-, eiendoms- og turistsjef har de siste årene vært tillagt en ansatt, samtidig som rådmann/kommunedirektør har vært involvert i deler av arbeidet. Næringslivet har gitt tilbakemelding på at denne rollen vurderes som svært viktig for å sikre god samhandling og utvikling i kommunen. Det er derfor nødvendig å revidere innholdet og ansvarsområdet for denne rollen som et av tiltakene i denne handlingsplanen.

Rollen som næringssjef skal være bindeleddet mellom lokalt næringsliv og administrasjonen. Næringssjef skal ha ansvar for å følge opp denne handlingsplanen i planperioden. Rollen skal ha utviklings- og fagansvar innenfor næringsfaglige problemstillinger, og det vurderes som nødvendig å ressurse sette denne rollen som en egen stilling for fremtiden. Kommuneplanens samfunnsdel peker på næringsutvikling som et av fire satsningsområder i kommunen i planperioden og det er avgjørende at både kapasitet og faglig kompetanse innenfor fagområdet økes. Næringssjef skal jobbe tett med kommunedirektør og det politiske miljøet for å følge opp målsettingene for kommunen.

3.3 Fellesarenaer mellom næringslivet og det offentlige

Det er etablert flere samarbeidsforum som skal øke samhandlingen mellom næringslivet og kommunene i regionen. Egersundregionen ble etablert som en del av omstillingsarbeidet i Dalane og har som målsetting å løfte frem mulighetene for nye arbeidsplasser og befolkningsvekst i Dalaneregionen. Egersundregionen har flere ulike tilbud til næringslivet og kommunene. Det drives med aktivt informasjonsarbeid opp mot studenter og arbeidssøkere, og profilering av lokalt næringsliv.

Næringsforeningen i Stavanger har flere fellesarrangement med tematikk innenfor næringsutvikling og kompetansearbeidsplasser. Sokndal kommune er medlem i næringsforeningen og bruker dette som et utgangspunkt for nettverksbygging og informasjonsarbeid om hva som rører seg i det regionale næringslivet. I tillegg er det en lokal næringsforening i Sokndal som har fokus på lokal nettverksbygging og deltakelse på lokale tilstelninger i Sokndal som yrkesmessen og Sokndalsdagene.

3.4 Rekrutteringsutfordringer og handelslekkasje

Statistikk fra SSB viser tydelig at det er en større andel sysselsatte som pendler ut av kommunen for arbeid. I regionen er det i dag et stramt arbeidsmarked som betyr at næringslivet har høy konkurranse om de beste ansatte. Høykompetent arbeidskraft er ettertraktet i flere bransjer og mange opplever utfordringer med rekruttering av kvalifisert personell.

Sokndal er en del av Dalaneregionen og Egersund er regionsenteret. Mange innbyggere reiser enten til Egersund, Jæren eller Flekkefjord for handel, noe som utfordrer lokale butikker og servicenæringer. Viktigheten av at innbyggerne handler lokalt er noe både kommunen og den lokale næringsforeningen jobber aktivt med. Det er satt i gang flere tiltak for å øke den lokale handelen gjennom f.eks. felles gavekort som kan benyttes i Sokndal sine forretninger, og felles arrangement som Sokndalsdagene der lokale butikker kan markedsføre seg.

3.5 Industriarealer

Industriarealer i Sokndal: Tellenes Næringspark, Sandbekk, Drageland, Jøssingfjord og Rekefjord.

Tellenes Næringspark

Tellenes Næringspark er lokalisert mellom Motorcenter Norway, Tellenes Vindpark og Titania. Området er under regulering, del I ble vedtatt regulert i september 2022 og del II ventes behandlet i 2023. Område del I er regulert til hovedformålet bebyggelse og anlegg, da presisert i bestemmelsene som kombinert forretning / kontor, kombinert næring/tjenesteyting og motorsportanlegg. I del II planlegges det regulering til kraftkrevende industri og tilhørende industrivirksomheter. I tillegg til området under regulering er det store muligheter for fremtidige utvidelser. Det er i dag ikke etablert kollektivtransport til Tellenes.

Tellenes Næringspark vil være en viktig satsning for næringsutvikling i kommunen de neste årene. Det er ønskelig å legge til rette for etablering av et bredt spekter innenfor industri og næringsvirksomhet som samsvarer med aktørene som allerede er etablert i området. Trafikk- og veiutvikling vil være en viktig faktor som må jobbes med parallelt med planer for vann, avløp og strøm.

Sandbekk industriområde

Det ble vedtatt ny reguleringsplan for Sandbekk området høsten 2022. Sandbekk var tidligere hovedkvarteret til Titania og det er flere eldre bygninger på området i dag. Det er også etablert enkelte mindre virksomheter som leier lokaler, i tillegg til at Velferden Sokndal

Scene for Samtidskunst benytter deler av bygningsmassen til kunstformål. Titania har som mål å utvikle området til industriformål.

Drageland Industriområde

Drageland er lokalisert ved FV44 og det er i dag flere næringslivsaktører etablert i området. Det er lett tilgjengelig med bil til området da det ligger langs fylkesvei. I dag er det enkelte av aktørene som planlegger utvidelse av egen virksomhet, noe som er positivt for kommunen. Deler av området fikk oppdatert reguleringsplan september 2022. I kommuneplanens arealdel er det forslag om utvidelse på andre siden av fylkesveien. Dette området er viktig for lokalt næringsliv og det skal jobbes videre med etablering og opparbeiding av området de neste årene.

Jøssingfjord

Jøssingfjord har i dag innregulert et større industriområde, inkludert industrikai. Dette er i dag tilknyttet virksomheten Titania og det er planer for videreutvikling av dette industriområdet de kommende årene. Det er i dag en reguleringsplan for området og Titania har nylig byggemeldt ett tiltak tilhørende reguleringsplanen. Tiltaket innebærer å flytte deler av sitt næringsområde lengre ut i sjøen for å etablere ett vannspeil foran Hellenen husene som ble fjernet ved utbygging av Tellenes anlegget.

Området er både et turist- og kulturmål med Hellenen husene og Jøssingfjord Vitenmuseum, og et aktivt industriområde som skal videreutvikles i årene fremover. Titania har flere utviklingsprosjekter pågående som innebærer økt aktivitet på holmen, nedre livann og øgledalen. Det er også noe fritidsbebyggelse på Holmen og ytterst i Jøssingfjord ved Bu.

Rekefjord

Rekefjord har i dag et aktivt dagbrudd som drives av Rekefjord Stone. Her foreligger det planer for drift i mange år fremover. Samtidig er bedriften i en prosess med å se på alternativer for etterbruk av dagbruddet. Kommunen og nærmiljøet ønsker å involveres i dette arbeidet de neste årene for å sikre at etterbruk både er samfunnsnyttig og i tråd med ambisjonene til kommunen. Rekefjord har i dag også fastboende, fritidsboliger og lokalt næringsliv knyttet til fiskeri. I tillegg er det et rikt naturområde og et attraktivt turistmål med blant annet Lille Prestekjær Fyr.

3.6 Manglende kollektivtilbud til næringsområdene

Det er i dag lite kollektivt tilbud til Sokndal fra Eigersund. Det er lagt opp skoleruter slik at ungdom kan komme til regionens videregående skole i Eigersund, men det er få som kan benytte kollektivtransport til jobbpendling på grunn av få tilpassede avganger.

Dalane regionråd har hatt dialogmøte med Kolumbus og det er nå etablert faste kontaktpersoner i alle Dalane-kommunene som sammen skal løfte utfordringene med manglende kollektivtilbud inn til fylkeskommunen.

Sokndal er i dag tilknyttet Eigersund og Flekkefjord gjennom FV44. Strekningen mot Eigersund er de siste årene utbedret noe med blant annet flere autovern. Strekningen mot Flekkefjord har behov for flere utbedringer, deler av veistrekket er veldig smalt og spesielt på vinterstid er det utfordringer for innbyggere og næringsliv med transport langs strekket. I Åna-Sira på grensen til Flekkefjord er det i tillegg behov for utbedring av eksisterende bru, noe som medfører ekstra trafikkutfordringer for spesielt tungtransport.

Veinettet er spesielt for næringslivet en flaskehals. Det er flere større bygg-, transport- og anleggsbedrifter etablert i Sokndal som alle er avhengig av FV44. Bruk av tungtransport på FV44 er i perioder krevende på grunn av kjøreforhold og medfører ekstra kostnader grunnet lengre reisetid. På sikt er det ønskelig med en ny veiløsning som kobler Sokndal mer direkte på den nye E39. Dette er et langsiktig mål og en vil her være avhengig av nasjonale og fylkeskommunale myndigheter.

4 Planarbeidet

Bakgrunn og formål med planarbeidet

Handlingsplan for næringsutvikling skal svare ut ambisjonene og målsettingene som er tydeliggjort i kommuneplanens samfunnsdel «Det gode liv i Sokndal mot 2033». I tillegg skal planen støtte opp om ny kommuneplan arealdel som er under arbeid og forventes førstegangsbehandlet høsten 2023. Formålet med planen er å tydeliggjøre de konkrete målene og tiltakene som støtter opp om kommuneplanens samfunn- og arealdel. Tiltakene skal være avgrenset tidsmessig og konkrete nok til at det er mulig å evaluere om målsettingene er nådd. Det er også viktig at tiltaksplanen konkretiserer hvem som har ansvar for oppfølging av de ulike tiltakene.

Prosess, organisering og medvirkning

I utvikling av denne handlingsplanen har det vært viktig å få god involvering av både det politiske miljøet og næringslivet selv. Det ble arrangert felles dialogmøte med gruppelederne i kommunestyret i 22.03.23. I tillegg ble det arrangert frokostmøte med næringslivet 24.03.23. Det ble gitt verdifulle innspill til handlingsplanen i begge fora. Hovedsakelig ble det påpekt viktigheten av tiltak knyttet til tre områder:

- Service til næringslivet: veiledning og informasjonsarbeid til næringsliv som ønsker å etablere seg og/eller videreutvikle eksisterende virksomhet. Samhandling med plan- og byggesaksavdelingen ble påpekt som særlig viktig.
- Utvikling av eksisterende og nye næringsområder: både informasjon og markedsføring for å øke interessen for etablering av nye aktører i kommunen.
- Skape felles arenaer for nettverksbygging med for eksempel næringscluster for gründervirksomheter.

5 Føringer for planarbeidet

Statlige føringer

- Meld. St. 27 (2016-2017) Industrien – grønnere, smartere og mer nyskapende.
- Veikart for grønn industriⁱ
- Strategi for kultur og reiseliv – Noreg som attraktiv kulturdestinasjonⁱⁱ
- Meld. St. 14 (2020-2021) Perspektivmeldingen 2021

Regionale føringer

- Regionalplan for grønn industri – planforslag på høring (mars 2023)ⁱⁱⁱ
- Regionalplan for Dalane 2019-2030^{iv}
- Nærings- og innovasjonsstrategi Rogaland^v
- Utviklingsplan for Rogaland^{vi}
- Samferdsstrategi for Rogaland 2022-2033^{vii}
- Jordvernstrategi for matfylket Rogaland^{viii}
- Regional kulturplan 2015-2025^{ix}

Kommunale føringer

- Kommuneplan samfunnsdel «Det gode liv i Sokndal» 2023-2033
- Kommunalt vedtatte reguleringsplaner og enkeltvedtak

Andre rapporter

- Revisjonsrapport BDO (2020)
- Revisjonsrapport Rogaland Revisjon (2022)
- Strategisk Næringsplan for Sokndal Kommune 2011-2013
- Tiltaksplan knyttet til miljøtiltak i kommunen
- NHO kompetansebarometer 2022

6 Status arbeid og næringsliv

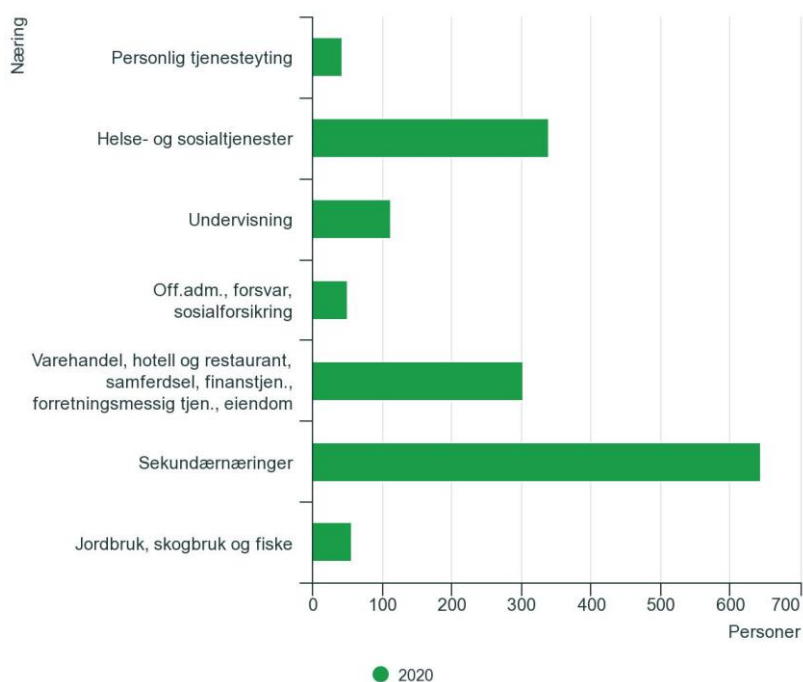
6.1 Virksomheter i Sokndal kommune

Sokndal kommune har en mangfoldig næringslivsstruktur i dag og det er muligheter for lokal arbeidsplass innenfor ulike bransjer. Kommunen har historisk vært en industri- og bergverkskommune der en større andel av arbeidsplassene har vært knyttet til de store aktørene Titania og Rekefjord Stone. De siste 20 årene ser vi en utvikling av lokalt næringsliv der flere etableringer er uavhengig av bergverket. Dette ser vi innenfor økt sysselsetting i entreprenør bransjen, med fiber og nettverksarbeid og innenfor industrimontasje. I tillegg er det innenfor kultur og reiseliv og attraksjoner økt sysselsetting. Dette er en viktig utvikling for kommunen å støtte opp om de kommende årene. For at Sokndal skal være en attraktiv bo- og arbeidskommune er det nødvendig å kunne tilby ulike arbeidsplasser. Det er i dag en større andel innbyggere som pendler ut av kommunen for arbeid, noe som har vært gjennomgående trend i flere år. Sokndal ønsker å være en attraktiv bostedskommune, samtidig som vi skal være en attraktiv arbeidsplass.

Kommunen selv er i dag den største arbeidsgiveren i kommunen med 260 årsverk. Kommunen tilbyr arbeidsplasser innenfor flere felt som helse omsorg, skole, oppvekst, barnehage, teknisk og drift. Som arbeidsgiver har vi ambisjoner om å være en inkluderende arbeidsgiver som tilbyr kvalitativt gode tjenester til innbyggerne. Kommunen har et stort ansvar for tjenestelevering på mange av livets områder og vi er avhengig av godt kvalifisert arbeidskraft for å få til dette i årene som kommer.

6.2 Arbeidsplasser og sysselsetting

Hva innbyggerne jobber med

Kilde: Statistisk sentralbyrå

6.3 Pendling

Pendler ut av kommunen
2022

605 personer

Pendler inn til kommunen
2022

225 personer

Kilde: Statistisk sentralbyrå, Sysselsetting, registerbasert

6.4 Handel

Det er flere aktører innenfor detaljhandel i Sokndal. Dette er for eksempel dagligvare, klesbutikker, kjøkkeninnredning, blomster, gaveartikler, frisører, galleri, bokhandel, jernvare og trelasthandel. Mesteparten av detaljhandelen er lokalisert i eller i nærheten av Hauge sentrum. I tillegg til detaljhandel som er lokalisert i Hauge sentrum er det etablert detaljhandel på Sogndalstrand og i Åna-Sira. Utvalget innen detaljhandel har utviklet seg de siste årene, samtidig er det en betydelig handelslekkasje til både Egersund og Flekkefjord. Det er ønskelig med flere etableringer i Hauge sentrum, spesielt gamleveien er pekt ut som en strekning der en ønsker økt aktivitet. I arbeidet med kommuneplanens arealdel drøftes det avgrensninger av sentrum og det planlegges for en egen mulighetsstudie for sentrumsutvikling som en oppfølging av arealplanarbeidet.

6.5 Landbruk

Jordbruk

Sokndal kommune skal gjennomføre den gjeldende nasjonale landbrukspolitikken som bl.a. er å opprettholde matproduksjonen, sysselsettingen, bosetting i hele landet og sikre en bærekraftig forvaltning av jordbruks- og skogsareal. Sokndal kommune bidrar i den forbindelse med lov- og tilskuddsforvaltning. Landbrukskontoret leverer tjenester innenfor fagområdene jordbruk, skogbruk og viltforvaltning.

Sokndal kommune har samarbeid med Eigersund kommune om jordbruksforvaltning og med Eigersund, Bjerkreim og Lund om skog og med Bjerkreim og Lund om vilt.

Eigersund kommune har arbeidsgiveransvaret for disse. Jordbrukssjef, rådgiver landbruk og fagkonsulent arbeider ca. 70% av tiden for Eigersund kommune og 30% for Sokndal kommune. Skogbrukssjef og rådgiver for vilt og skog arbeider 33,33 % av tiden for Eigersund kommune, 30% i Bjerkreim kommune, 30% i Lund og 6,66 % i Sokndal kommune når det gjelder skog. Rådgiver for vilt og skog arbeider 40% i Bjerkreim kommune, 40 % i Lund og 20% i Sokndal kommune når det gjelder vilt.

Sokndal kommune har et landareal på 267 km² (295 km² inkl. vatn). Av dette er 4511 dekar fulldyrket- og overflatedyrket og 8919 dekar innmarksbeite. Jordbruksarealet utgjør altså ca. 5 % av totalarealet (landarealet). 100 % av den dyrka jorda i kommunen blir brukt til grasproduksjon. De store beite- og utmarksviddene har lagt grunnlaget for hold av storfe og sau, som er de dominerende husdyrslagene i kommunen. Det er også svineproduksjon, slaktegrisproduksjon og rugeeggproduksjon i kommunen.

Den totale verdiskapningen fra jordbruket (bruttoprodukt) i Sokndal i 2017 var på totalt 17,1 millioner. Av dette utgjør verdiskapningen i melkeproduksjonen 26,3 % (4,5 mill. kr.), saueholdet 36,8% (6,3 mill. kr.), ammeku 23,9 % (4,1 mill. kr.), svin 0,6 % (0,1 mill. kr), egg og fjørfe 11,1% (1,9 mill. kr.) og birøkt 1,8% (0,3 mill. kr).

Landbruket (jord- og skogbruk) i Sokndal sysselsetter 57 årsverk. En regner med at 1 årsverk i jordbruket kan multipliseres med 2. For Sokndal tilsier dette totalt 114 årsverk innen foredling, transport, servicenæringer m.m. i regionen inkl. primærleddet.

Det er muligheter for å øke tallet på ammekyr og sau i kommunen. Sokndal har store beiteressurser, både innmarksbeiter og utmarksbeiter. Utmarksbeiter kan utnyttes bedre i form av felles beiting. Beitedyr kan produsere sunnere kjøtt. En kan utnytte dette i felles markedsføring og få høyere priser på produkter fra Sokndal.

Utvikling i dyretall og antall bruk som søker produksjonstilskudd

	Antall dyr			Antall bruk		
	2010	2020	Endring	2010	2020	Endring
<i>Mjølkekyr</i>	153	110	-28 %	10	6	-40 %
<i>Ammekyr</i>	131	215	64 %	22	22	0 %
<i>Anna storfe</i>	454	474	4 %	29	27	-7 %
<i>Slaktegris</i>	236	202	-14 %	1	2	100 %
<i>Vinterfôra sau</i>	4288	3544	-17 %	60	60	0 %
<i>Slaktekylling</i>	0	190.072		0	1	
<i>Verpehøns</i>	7628	7502	-2 %	9	1	-89 %

Antall dyr pr. bruk (gjennomsnitt)

	2010	2020
<i>Mjølkekyr</i>	15	18
<i>Ammekyr</i>	6	10
<i>Anna storfe</i>	16	18
<i>Slaktegris</i>	236	101
<i>Vinterfôra sau</i>	71	59
<i>Slaktekylling</i>	0	190.072
<i>Verpehøns</i>	848	7505

Utviklingen går i retning av færre og større bruk (utenom sauebruk og slaktegrisbruk), som samsvarer med utviklingen i Rogaland og resten av landet. Det er like mange sauebruk som for 10 år siden, men antall sau pr. bruk har gått noe ned. I Sokndal har ett bruk kombinert purke og slaktegrisproduksjon, mens 2-3 andre har utegris. I Sokndal går totalt antall melkekyr, verpehøner, sau og slaktegris ned, mens det blir flere amme kyr, annet storfe og slaktekylling. Disponibel melkekvote i Sokndal har gått en del ned i perioden 2010-2020. En del kvoter har blitt solgt ut.

Pr. 1.1.23 er det nå kun 3 aktive melkebruk igjen i Sokndal. Disse har til sammen en disponibel melkekvote på ca. 500.000 liter.

Utvikling i jordbruksareal, søkere om produksjonstilskudd, leieareal og melkekvoter:

Jordbruk	2010	2020	Endring
<i>Jordbruksareal totalt (daa)</i>	13423	13430	0 %
<i>Full dyrka jord (daa)</i>	3542	3487	-1,6 %
<i>Overflate dyrka jord (daa)</i>	979	1024	4,6 %
<i>Innmarksbeite (daa)</i>	8902	8919	0 %
<i>Søker produksjonstilskudd (med jordbruksareal)</i>	74	71	-4,1 %
<i>Areal pr søker (dekar)</i>	181	189	4,4 %
<i>Melkekvoter (mill. liter)</i>	0,96	0,75	-21,97%

Det har vært varierende aktivitet med nydyrking, utvidelse av innmarksbeiter, drenering og veibygging de siste årene. Nydyrking og utvidelser av beiter skulle ført til mer jordbruksareal enn det som vises i 2010, men som følge av stadige oppdateringer (justeringer) av gårdskart i kommunen av NIBIO og av landbrukskontoret er totalt jordbruksareal lite endret. Fra 2010 til 2020 har antall dekar med fulldyrket jord blitt noe redusert, mens antall dekar med innmarksbeite og overflatedyrket jord har økt. Kjerneområder for jord- og skogbruk (hensynsone landbruk) er videreført og oppdatert i kommuneplanens arealdel.

Skogbruk

Den naturlige skogen består i dag hovedsakelig av eik, bjørk, or, osp, selje og rogn, alm og lind. I Sokndal ble det i etterkrigstiden plantet en del barskog, og da hovedsakelig norsk gran. Jordsmonn og klima er perfekt for produksjon av gran, og trærne vokser raskt og blir til etterspurt kvalitetstømmer.

De første plantefeltene i Sokndal er snart hogstmodne, og da er det behov for gode offentlige vegger for transport fra skogen til videreforedling. I Sokndal er ikke vegstandarden på det offentlige vegnettet optimalt da flere strekninger har maksimumsgrense på 32 tonn som er lavere enn ønskelig når en skal kjøre ut tømmer.

Egersund havn er en viktig havn for utskiping av tømmer fra hele Dalane. Det ble anlagt ny tømmerkai på Kongstein som åpnet i september 2019. Vegen frem til tømmerkaiaen er godkjent for 24m/60 tonn.

Sokndal har egen tiltaksplan knyttet til miljøtiltak i kommunen, dette er en forutsetning for å kunne søke om SMIL midler. Gjeldende plan går ut nå i 2023 og det må vedtas oppdatert handlingsplan for perioden 2024-2027 i kommunestyret i løpet av året. Sokndal kommune har store områder med viktig kystlynghei som må bevares (66 km²). I tillegg har kommunen 4 områder med slåttemark (på Reg, Ørslund, Sogndalsstrand og Hatleskog) som er viktig å ta vare på. Det kan søkes om SMIL midler til tiltak i disse områdene.

Jakt

Småviltjakta har lange tradisjoner i Sokndal kommune. Dessverre har bestanden av hare og skogsfugl blitt sterkt redusert de siste årene. Hjortebestanden er derimot i sterk vekst, og er i dag det viktigste jaktobjektet i Sokndal kommune.

Havbruk

I kommuneplanens samfunnsdel er det et uttalt mål å få gjennomført en mulighetsstudie for fiskeri- og havbruk. Det er i dag små aktører som driver med havbruk i Sokndal kommune. Samtidig er kommunen rik på kystliv og det er enkelte innenfor turismenæringen som tilbyr opplevelser på sjøen. Dette er et næringsområde som det er behov for å kartlegge videre for å kunne avdekke mulighetene fremover.

6.6 Reise- og kulturbasert næringsliv

Det har vært en økning i reise- og kulturbasert de siste 10 årene. Ettersom SSB ikke måler disse arbeidsplassene direkte, har en ikke konkrete tall på antall økte arbeidsplasser. Samtidig bekrefter revisjonsrapporten fra 2022 at antall ansatte i overnattings- og serveringsvirksomheter har økt med 78% de siste ti årene. Det har vært flere større nyetableringer de siste tre årene med Motorsportsenteret og Jøssingfjord Vitenmuseum som bidrar til å trekke besøkende til kommunen. I tillegg har Sogndalstrand kulturhotell hatt økning i omsetning over flere år, og det er enkelte nyetableringer av kafe-virksomheter som også bidrar på dette området. Kommunen skal videreutvikle de fire vedtatte turistfyrtårnene Jøssingfjord, Sogndalstrand, Blåfjelldalen og Motorsenter Norway. Økt turisme til kommunen er en uttalt målsetting i kommuneplanen og det er flere pågående aktiviteter som planlegges de neste årene som vil støtte opp om dette.

Sokndal har i mange år vært medlem av Cittaslow-bevegelsen og bruker dette aktivt i markedsføringen. Cittaslow er en internasjonal organisasjon som fremmer økt livskvalitet i byer ved å fremme viktigheten av å ta ned tempoet i hverdagen, nyte øyeblikkene og det gode liv. Det er i dag 150 medlemsbyer i Europa, de fleste med mindre enn 50 000 innbyggere. Målet er å støtte opp om kultur og mangfold, og det unike som den enkelte by eller bygd innehar. Gjennom Cittaslow så fremmer Sokndal viktigheten av å bevare det historiske særpreget i kommunen og det gode liv i Sokndal.

I 2022 sto Jøssingfjord Vitenmuseum ferdig bygd og endelig vil Dalane regionen ha sitt eget vitenmuseum. Det ble innvilget ekstra midler til utstillinger og drift i 2023 gjennom statsbudsjettet og museet har hatt åpent i sommer med kafedrift og kunstutstilling. Museet er lagt rett ved siden av de vernede Hellenen husene, og er en ny turistattraksjon i kommunen. I tillegg er strekningen F44 gjennom Sokndal og Eigersund nå godkjent som nasjonal turistvei, og det planlegges utbygging av eksisterende rasteplasser langs strekningen de kommende årene.

Sogndalstrand

Sogndalstrand kulturhotell ligger i fredete Sogndalstrand, et tidligere ladested fra seilskutetiden. Historisk har Sogndalstrand vært en havn med aktivitet tilbake til 1650 tallet. Sogndalstrand ble eget ladested i 1798 og hadde sin storhetstid på 1800-tallet. Det var egen kommune fra 1858-1944. Etter annen verdenskrig ble Sogndalstrand beholdt som del av Sokndal kommune. Området har siden 1990-tallet blitt bygget opp som en særegen kultur- og reiselivsattraksjon takket være lokale ildsjeler. I dag er det en svært ettertraktet turistdestinasjon, og det tilbyr både overnatting og matopplevelser i området. I tillegg er det enkelte kunstutstillinger og butikker som sammen med Cittaslow-visjonen gir besøkende en unik opplevelse. Kulturhotellet har fremtidige planer for utvidelse av hotellet og er en viktig aktør innenfor reise- og kulturliv i kommunen.

Bakkaåno Camping

Bakkaåno camping er en større campingplass lokalisert en kort kjøretur fra sentrum i Sokndal. Det er en familieeid bedrift med oppstart på 1990-tallet og er i dag en viktig aktør i reiselivsnæringen. Campingen har både helårsplasser, hytter og gårdshotell til korttidsleie og tilbyr lokaler til felles samlinger og fest. Området er i dag lokalisert rett ved elv og det er kort vei til natursti og opplevelser. Campingen er attraktiv blant turister og er en del av et mangfold tilbud til gjennomreisende i kommunen. Det er også en kort kjøretur fra campingen til Motorsportsenteret som ofte har større arrangement.

Motorsportsenteret

Motorsportsenteret åpnet i 2021 en motorsportbane i verdensklasse på Kroheia i Sokndal. Banen er lokalisert i nærheten av Titania sitt anlegg og Tellenes Næringspark og Vindpark. Området ligger høyt i terrenget, noe som gir en unik opplevelse for besøkende til banen. Det har vært økende aktivitet siden åpning og Motorsportsenteret har store ambisjoner for de kommende årene. Det satses stort på både større arrangement og på dagaktiviteter. I tillegg til racingbane er det innendørs motocrossbane og det planlegges nå for opparbeiding av gokartbane i 2023/2024. Motorsportsenteret blir fremover en viktig aktør innen reiseliv da deres arrangement også gir ringvirkninger for andre aktører innen reise- og overnatting.

Sandbekk

Sandbekk er et industriområde som tidligere var Titania sitt hovedkontor. Velferden Sokndal Scene for Samtidskunst er en organisasjon som benytter deler av bygningsmasse til kunstformål, i tillegg til at enkelte mindre næringslivsaktører leier lokaler. Området fikk ny reguleringsplan høsten 2022 og er nå regulert til industriformål. Samtidig har Velferden ønsker om å benytte området til kunst og kulturformidling. Det er flere muligheter for området og det er ønskelig å se på hvordan dette området kan utvikles i planperioden som et område med både industri og kulturaktiviteter.

6.7 Industrierbeidsplasser

Det er flere større næringslivsaktører i kommunen innenfor industri og produksjonsarbeid. Kommunen har sine historiske røtter tilknyttet bergverksindustri, og dette har gitt muligheter for tilhørende næringsliv som bygg- og anlegg, industrirør, mekanisk og elektrisk for å nevne noen. De største aktørene innen bergverk, Titania og Rekefjord Stone, har vært historisk viktige for kommunen med tanke på annen næringsutvikling. Kommunen har i dag et næringsliv der noen aktører er direkte leverandører til bergverk mens andre har utviklet selvstendige bedriftsmodeller uavhengig av bergverket.

Titania A/S

Titania er den største arbeidsplassen i privat sektor i Sokndal med 220 ansatte. Titania driver steinuttak av ilmenitt og står for 7% av verdens ilmenittproduksjon. Titania har drevet med steinuttak i 120 år, først på området Sandbekk og så utvidet til Tellenes-området. Bedriften har i dag internasjonale eiere gjennom Kronos-konsernet. Stein skipes i dag ut via Jøssingfjord og det er planlagt for uttak av stein i mange år fremover. Titania er også engasjert i videre utvikling av Tellenes næringspark sammen med kommunen. Dette er et område som ligger tett på deres dagbrudd og ambisjonene er å utvikle næringsområdet sammen med eksisterende etableringer som Tellenes Vindpark og motorsportsenteret.

Rekefjord Stone

Rekefjord Stone driver i dag et pukkverk i Rekefjord i Sokndal kommune. I området har det vært steinuttak siden 1960-tallet og det er i dag to åpne dagbrudd og det er tatt ut anslagsvis 60 millioner tonn med stein. Steintypene som leveres er ansitt og noritt, og det skipes rett ut via egen havn. Rekefjord leverer til ulike internasjonale og nasjonale aktører til bruk iblant annet offshore konstruksjoner, i asfalt og betong arbeid og som jernbaneballast. Bedriften har i dag ca. 40 ansatte. Det er planer om uttak av stein i flere år fremover samtidig som det skal være en dialog med kommunen om mulighetene for fremtidig bruk av området til både industriarbeidsplasser og annen næringsvirksomhet.

BJ Mydland

BJ Mydland er en lokal anleggs- og grunnarbeids aktør som har bygget seg opp de siste årene. De har i dag 50 ansatte og er engasjert i lokale og regionale prosjekt. Bedriften tilbyr arbeid innenfor anleggsvirksomhet, masseflytting, VA-anlegg og feltutbygging og konkurrerer i dag i et større anleggsmarked i Rogaland.

Skåland Rør og Industrimontasje

Skåland har spesialkompetanse innenfor industrirør i tillegg til at de tilbyr en del mekanisk arbeid innen damp- og varmteknologi. Bedriften er lokalisert på Drageland i Sokndal og utvider i 2023 arbeidsplassene betydelig etter oppkjøp. Bedriften leverer tjenester på det nasjonale markedet og har opparbeidet seg en spisskompetanse innen feltet damp- og varmtvannsberedere til industri som er ettertraktet.

B.S. Graveservice AS

BS Graveservice jobber med utbygging og grunnarbeid innenfor veg, bolig og næring. I tillegg tar de oppdrag på VA infrastruktur, transport og veivedlikehold. Bedriften ble stiftet i 1982 og har gradvis ekspandert. Bedriften er nå en del av RISA Gruppen og konkurrerer på det regionale og nasjonale markedet. Bedriften har i dag 27 ansatte.

6.8 Innovasjon og gründersatsning

En av hovedsatsningene under næringsutvikling er satsning på innovasjon og nettverksbygging. Det er presisert i samfunnsdelen at *«innovasjon og kunnskapsdeling skjer ved at aktører med ulike typer kunnskap og ferdigheter samhandler»*. Kommunen har i dag et riktig næringsliv og det er målsatt at det skal satses både på videreutvikling av denne og tjenester for nyetableringer og gründervirksomhet. Et konkret mål i planen er at kommunen skal etablere en egen næringscluster der selvstendig næringsdrivende og oppstartsbedrifter kan samles for å dele erfaringer og skape rom for innovasjon på tvers av næringer. Dette er et ambisiøst mål og er noe som må jobbes med over flere år.

I tilknytning til dette arbeidet er det også viktig at kommunen kan tilby veiledning til næringslivet på andre regionale og nasjonale støtteordninger som for eksempel innovasjon Norges sine tilskudd. Dette er noe følges opp i dag og må videreføres i planperioden. Kommunen har i hovedsak en veiledende og rådgiverrolle til næringslivet, samtidig som finansiering må bedriftene få gjennom andre ordninger. I revidering av vedtektene til næringsfondet vil en drøfte hvilke økonomiske incentiver kommunen skal kunne tilby

oppstart- og gründervirksomheter i kommunen. Ut over dette skal også kommunen delta aktivt i felles organisasjoner for næringsutvikling som Egersundregionen og næringsforeningene.

6.9 Næringsfond

Sokndal kommune har hatt eget næringsfond i flere år. Målet med næringsfondet har vært å støtte opp om lokale tiltak innenfor næringsutvikling. Vedtektene for fondet ble sist oppdatert i 2012 og fremstår i dag som utdatert. Tidligere besto fondet av tilskuddsmidler fra fylkeskommunen, konsesjonsinntekt og avkastning fra kraftandelsfondet. Denne finansieringen har ikke blitt videreført på flere år, samtidig som det har vært tilført enkelte midler til fondet gjennom politiske vedtak. Det blir nødvendig å oppdatere vedtektene og etablere en fast økonomisk ramme fremover slik at næringsfondet kan benyttes i henhold til formålet.

7 utfordringer og muligheter

Utfordring	Muligheter
<i>Service og samarbeid</i>	<p>God service og tilgjengelige tjenester for næringslivet blir avgjørende for å etablere kommunen som en næringsvennlig kommune.</p> <p>Det er nødvendig med kompetanse og kapasitet i organisasjonen til å bistå næringslivet ved både utvidelser og nyetableringer</p> <p>Det blir viktig å få til gode samarbeidsforum i Dalane for næringslivet slik at kommunen kan bidra til utvikling på tvers av kommunegrenser.</p>
<i>Behov for flere arbeidsplasser</i>	<p>Det er flere eksisterende næringslivsaktører som har planer for utvidelse. Det er ønskelig med en diversifisert arbeidsplass profil i kommunen, og både vekst hos eksisterende og nyetableringer ønskes velkommen.</p>
<i>Handelslekkasje</i>	<p>Det er betydelig handelslekkasje til regionsentrum Eigersund, nord-Jæren og sørover mot Flekkefjord. I tillegg konkurrer lokale bedrifter med nettbutikker. Dette gjelder spesielt innen detaljhandel da tilbudet i Sokndal er begrenset. Det kan være økt markedsmuligheter på sikt i sentrum for økt detaljhandel, gjerne knyttet opp mot reiseliv- og turisme.</p>
<i>Kompetent arbeidskraft / rekruttering</i>	<p>Samarbeid med Egersundregionen, Dalane Utdanningscenter og Dalane Videregående om utdanning og rekruttering i årene som kommer. Rekrutteringsstrategi for Helse og omsorg blir viktig med tanke på generasjonsskiftet i kommunen. Viktig at kommunen har flere næringslivsaktører som tilbyr læreplasser. Rekruttering innenfor landbruk må også følges opp da landbruket som næring er avhengig av arbeidskraft for å holde aktiviteten oppe.</p>
<i>Arealbehov for industri / næringsliv</i>	<p>Langsiktig planlegging og utvikling av nye næringsområder i kommunen er avgjørende for å tiltrekke nyetableringer. Sokndal har flere potensielle områder som kan egne seg for næringsutvikling og dette skal synliggjøres i ny arealplan.</p>
<i>Transport og veinett</i>	<p>Veinettet mot Eigersund og Flekkefjord er med FV44. Sokndal ønsker en utbedring av deler av disse strekningene. Det er en målsetning med gul midtstripe fra Eigersund til Hauge, samt fjerning av de verste flaskehalsene mot Flekkefjord. I tillegg har en langsiktige ambisjoner om direkte tilknytningsvei til nye E39.</p>
<i>Opprettholde matproduksjon og ivaretagelse av jordbruksarealene</i>	<p>Aktiv bruk av kommuneplanens arealdel for å sikre ivaretagelse av LNF/H510) hensynssone landbruk. Det er muligheter for bedre utnyttelse av beitearealer (innmarksbeite og utmarksbeite).</p>
<i>Klimatiltak innenfor landbruk</i>	<p>Endring i nasjonale føringer knyttet til utslipp kan få konsekvenser for lokalt landbruk. I tillegg vil lovendringer som for eksempel husdyrgjødselsforskriften kunne påvirke utgiftene til bøndene.</p>

8 Tiltaksplan 2023-2025

	Tiltak	Ansvar	Frist	Ressursbehov (årlig)
	Delmål 1: Nettverksbygging			
1	Frokostmøter med Næringslivet	Næringssjef	2 x årlig	20 000,- årlig
2	Delta i ulike organisatoriske nettverk som Eigersundregionen, Sokndal næringsforening, Næringsforeningen i Stavanger-regionen	Kommunedirektør Næringssjef	Hele planperioden	Medlemskontingenter dekkes gjennom ramme 12 i budsjett
3	Ordfører og kommunedirektør gjennomfører jevnlig bedriftsbesøk til lokalt næringsliv	Kommunedirektør Ordfører	Hele planperioden	
	Delmål 2: Støtte til etablert næringsliv			
4	Bistå etablert næringsliv med informasjon om nye tilskuddsordninger og andre økonomiske virkemidler som er tilgjengelig	Næringssjef	Hele planperioden	
5	Veiledning til næringslivet i saker etter PBL og bistå med forberedelse før søknad	Næringssjef	Hele planperioden	
6	Veiledning til næringslivet i plan saker etter PBL og bistå med forberedelse før søknad	Næringssjef	Hele planperioden	
7	Delta i samarbeidsutvalget for vertskommuneavtalen med plan- og byggesak	Næringssjef	4 x årlig	
8	Invitere småbedrifter til samarbeidsforum for å finne felles muligheter og utfordringer, og	Næringssjef	2024	

	skape et felles fagnettverk.			
9	Mulighetsstudie for fiskeri- og havbruksnæringen	Næringssjef	2024	300 000,- engangs
10	Mulighetsstudie for opprustning av gamle ferdselsveier som natur- og kulturtiltak, inkl. mulighet for kyststi.	Næringssjef Kulturrådgiver	2025	300 000,- engangs
	Delmål 3: Nyetablering og videreutvikling av næringsområder			
11	Videreutvikling og markedsføring av Tellenes Næringspark med nødvendige infrastrukturtiltak sammen med Titania	Kommunedirektør Næringssjef	Hele planperioden	
12	Videreutvikling av Motorsportsenteret sammen med KNA Raceway/Motorcenter Norway	Kommunedirektør Næringssjef	Hele planperioden	
13	Delta på aktuelle konferanser og messer for å fremme Sokndal som et attraktivt lokaliseringssted for nye bedrifter	Næringssjef	Hele planperioden	
14	Samarbeide med bedriftene på Drageland industriområde og bidra til videreutvikle av området	Næringssjef	Hele planperioden	
15	Delta aktivt i arbeidet med sentrumsutvikling, følge opp mulighetsstudier for sentrum sammen med T&M og HO	Næringssjef	Hele planperioden	
16	Jobbe sammen med Rekefjord Stone for å se på mulighetene for videreutvikling av området for næringsutvikling	Næringssjef	Hele planperioden	

	Delmål 4: Turist- og reiselivs satsning			
17	Markedsføring og utvikling av Sandbekk – se på alternative tiltak sammen med lokale krefter for videreutvikling av dette området til en industri- og turistdestinasjon	Kommunedirektør Næringssjef	Hele planperioden	
18	Magma Geopark: delta aktivt i markedsføring av kommunen gjennom Magma Geopark	Næringssjef	Hele planperioden	
19	Bruke merkevaren Cittaslow i markedsføring av kommunen	Næringssjef	Hele planperioden	
20	Malbanelen – skilting og aldersvennlig rasteplass / benker	Næringssjef	2024	150 000,- engangs
	Delmål 5: Utvikling av landbruket			
21	Arrangere inspirasjonsmøter for unge bønder	Landbrukssjef Næringssjef	2024	
22	Aktiv veiledning og informasjon til landbruket om støtteordninger	Landbrukssjef	Hele perioden	
23	Utrede mulig utforming av eget landbruksfond i kommunen	Landbrukssjef Næringssjef	2024	
	Delmål 6: Samhandling mellom kommunen og næringslivet			
24	Utdanningsmesse ungdomsskole: vise ungdom i bygda alle mulighetene innenfor lokalt næringsliv	Næringssjef	1 x per år	
25	Informasjon og veiledning til næringslivet: bistå grundere og mindre bedrifter spesielt med	Næringssjef	Hele planperioden	

SOKNDAL KOMMUNE HANDLINGSPLAN FOR NÆRINGSUTVIKLING 2023

	søknader og informasjonsarbeid			
26	Re-etablere kommunalt næringsfond med nye politisk vedtatte vedtekter	Næringssjef	Hele planperioden	500 000,- årlig
27	Næringssjef: ny rolle under kommunedirektør	Kommunedirektør	2024	900 000,- årlig
28	Eiendomssjef: ny rolle tilhørende Teknikk Miljøetaten	Kommunedirektør	2025	
29	Besøk til 10.klasse Sokndal skole hvert år for å snakke om arbeidsplasser i kommunen og karrierevalg	Ordfører Næringssjef	1 x per år	
30	Følge opp markedsføring av arrangement og satsninger i kommunen for å bygge opp om merkevaren Sokndal	Næringssjef	Hele planperioden	
31	Følge opp utviklingen av parkeringsplasser og flyt i sentrum av trafikk og besøkende	Næringssjef	2024	
32	Jobbe sammen med kommunene i Dalane for videreutvikling av utdanningstilbudet i regionen.	Næringssjef	Hele planperioden	
33	Bidra til å fremme nødvendigheten av utbedring av F44 og ny tilførselsvei til E39 ovenfor regionale og nasjonale myndigheter	Ordfører Kommunedirektør Næringssjef	Hele planperioden	

Kilder

ⁱ <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/veikart-for-gront-industri/loft/id2920286/>

ⁱⁱ <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/strategi-for-kultur-og-reiseliv.-noreg-som-attraktiv-kulturdestinasjon/id2654372/>

ⁱⁱⁱ <https://www.rogfk.no/politikk/horinger-og-offentlig-ettersyn/regionalplan-for-gronn-industri-planforslag-pa-horing.129735.aspx>

^{iv} <https://www.rogfk.no/vare-tjenester/planlegging/gjeldende-planer-og-strategier/areal-og-transport/regionalplan-for-dalane/>

^v <https://www.rogfk.no/vare-tjenester/planlegging/gjeldende-planer-og-strategier/naringsutvikling/narings-og-innovasjonsstrategi-for-rogaland/>

^{vi} <https://www.rogfk.no/Handlers/DownloadPrintPdf.ashx?url=%2f%2fwww.rogfk.no%2fvare-tjenester%2fplanlegging%2futviklingsplan-for-rogaland-regional-planstrategi%2futviklingsplan-for-rogaland-regional-planstrategi-2021-2024%2f%3fprint%3d1%26securelevel%3dtoken&title=Utviklingsplan%20for%20Rogaland%20-%20regional%20planstrategi%202021%E2%80%932024&token=04d3ba41d5f7>

^{vii} <https://www.rogfk.no/Handlers/DownloadPrintPdf.ashx?url=%2f%2fwww.rogfk.no%2fvare-tjenester%2fplanlegging%2fgjeldende-planer-og-strategier%2fareal-og-transport%2fsamferdselsstrategi-for-rogaland-2022-2033%2f%3fprint%3d1%26securelevel%3dtoken&title=Samferdselsstrategi%20for%20Rogaland%202022-2033&token=2221af28359d>

^{viii} <https://www.rogfk.no/vare-tjenester/planlegging/gjeldende-planer-og-strategier/areal-og-transport/jordvernstrategi-for-matfylket-rogaland/>

^{ix} <https://www.rogfk.no/vare-tjenester/planlegging/gjeldende-planer-og-strategier/kultur/regional-kulturplan-2015-2025/>